

Установа адукацыі
«Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў»
Факультэт інфармацыйна-дакументных камунікацый
Кафедра гісторыі Беларусі і музейзнаўства

УЗГОДНЕНА

Загадчык кафедры

_____ М.А. Бяспалая

«__» _____ 2019 г.

УЗГОДНЕНА

Дэкан факультэта

_____ Ю.М. Галкоўская

«__» _____ 2019 г.

ЭЛЕКТРОННЫ ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНЫ КОМПЛЕКС
ПА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЕ

ТЭОРЫЯ ТУРЫЗМУ

па спецыяльнасці 1-23 01 12-04 Музейная справа і ахова
гісторыка-культурнай спадчыны
прафілізацыя: Культурная спадчына і турызм

Складальнік:

дацэнт кафедры гісторыі Беларусі і музейзнаўства, кандыдат культуралогіі І.Г.
Лупашка

Разгледжана і зацверджана

на пасяджэнні Савета ўніверсітэта 17.12.2019

пракакол № 4

Мінск 2019

Складальнік:

І.Г. Лупашка, дацэнт кафедры гісторыі Беларусі і музэязнаўства ўстанова адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў», кандыдат культуралогіі

Рэцэнзенты:

Я.Л. Іванова, намеснік дырэктара па лічбавых тэхналогіях і сувязях з грамадскасцю ДУ «Нацыянальны гістарычны музей Рэспублікі Беларусь», кандыдат культуралогіі;

А.А. Іназемцава, намеснік дырэктара па творчых пытаннях УК «Нацыянальны цэнтр сучасных мастацтваў Рэспублікі Беларусь», кандыдат мастацтвазнаўства

РЭКАМЕНДАВАНА ДА ЗАЦВЯРДЖЭННЯ:

Кафедрай гісторыі Беларусі і музэязнаўства ўстанова адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў»

(пратакол № __ ад __ 2019);

Саветам факультэта інфармацыйна-дакументных камунікацый ўстанова адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў»

(пратакол № __ ад 26.11. 2019).

ЗМЕСТ

1. ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПСКА	4
2. ТЭАРЭТЫЧНЫ РАЗДЗЕЛ	6
2.1 План-канспект лекцый	6
3. ПРАКТЫЧНЫ РАЗДЗЕЛ	10
3.1 Тэматыка семінарскіх заняткаў	10
4. РАЗДЗЕЛ КАНТРОЛЯ ВЕДАЎ	14
4.1 Заданні да самастойнай работы студэнтаў	14
4.2 Пытанні да экзамена	14
5. ДАПАМОЖНЫ РАЗДЗЕЛ	16
5.1 Тэматычны план	16
5.2 Асноўная літаратура	16
5.3 Дадатковая літаратура	17

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

1. ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

“Тэорыя турызму” – вучэбная дысцыпліна, якая распрацавана для студэнтаў спецыяльнасці “Музейная справа і ахова гісторыка-культурнай спадчыны” (напрамак - культурная спадчына і турызм).

Веданне тэарэтычных асноў турыстычнай дзейнасці неабходна для азнаямлення са спецыфікай развіцця сучаснага міжнароднага і нацыянальнага турызму, што абумоўлівае актуальнасць вучэбнай дысцыпліны. Пры выкладанні вучэбнай дысцыпліны “Тэорыя турызму” ўлічваецца яе сувязь з такімі дысцыплінамі, як “Гісторыя і арганізацыя турызму”, “Геаграфія турызму”, “Менеджмент і маркетынг турызму”, “Турыстычны патэнцыял Беларусі” і інш.

Мэтамі дысцыпліны з’яўляецца тэарэтычнае засваенне студэнтамі асноў міжнароднага і нацыянальнага турызму.

Задачы дысцыпліны:

- даць студэнтам тэарэтычныя асновы турыстычнай дзейнасці;
- раскрыць паняцціна-катэгарыяльны, тэрміналагічны апарат турыстычнай сферы;
- выпрацаваць у студэнтаў уменні пошуку і апрацоўкі неабходнай інфармацыі, рабоце з літаратурай і крыніцамі.

Змест дысцыпліны раскрывае асноўныя кірункі сучаснай турыстычнай дзейнасці, асаблівасці і перспектывы развіцця Беларусі на міжнародным турыстычным рынку.

У выніку засваення дысцыпліны студэнты павінны ведаць:

- змест асноўных тэарэтычных паняццяў у галіне турызма і іх суадносіны;
- асноўныя тэндэнцыі развіцця турызму ў краіне і свеце;
- перспектывыя віды турыстычнай дзейнасці ў Беларусі.

Студэнты павінны умець:

- індывідуальна ўсведамляць тэарэтычны і практычны матэрыял;
- карыстацца базавай тэрміналогіяй турыстычнай сферы;
- аналізаваць атрыманую інфармацыю з навукова-метадычнай літаратуры і крыніц.

Студэнты павінны валодаць:

- прафесійнымі навыкамі ў аналізе і выкарыстанні інфармацыйных рэсурсаў;
- навыкамі сістэматызацыі атрыманых ведаў;
- уменнем пошуку і выкарыстоўвання атрыманых ведаў падчас семінарскіх заняткаў.

Пры выкладанні дысцыпліны “Тэорыя турызму” рэкамендуецца выкарыстанне тлумачальна-ілюстрацыйнага, даследчага, праблемнага і практнага метадаў навучання. Значная колькасць заняткаў патрабуе выкарыстання мультымедычных сродкаў.

Самастойная работа студэнтаў накіравана на развіццё самастойных даследчых навыкаў, пошук неабходнай інфармацыі ў навукова-метадычнай літаратуры, газетных публікацыях, інтэрнэт-крыніцах. Выкарыстоўваючы кантэнт-аналіз крыніц, прысвечаных актуальным праблемам турыстычнай дзейнасці, кожны студэнт піша адпаведныя рэфераты і індывідуальныя даследчыя работы.

У адпаведнасці з вучэбным планам на выкладанне дысцыпліны “Тэорыя турызму” ўсяго прадугледжана 54 аўдыторныя гадзіны (36 гадзін – лекцыйныя, 18 гадзін – семінарскія).

Рэкамендаваная форма кантролю – экзамен.

2. ТЭАРЭТЫЧНЫ РАЗДЗЕЛ

2.1 План-канспект лекцый

Тэма 1. Уводзіны. Прадмет і змест курса

Метадалагічныя асновы і прынцыпы вывучэння тэорыі турыстычнай дзейнасці. Задачы, структура і змест курса. Сувязь курса з іншымі дысцыплінамі. Вучэбна-метадычнае забеспячэнне. Агульная характарыстыка крыніц і літаратуры.

Тэма 2. Асноўныя паняцці. Класіфікацыя турызму

Асноўныя паняцці: “турызм”, “тур”, “турыстычная дзейнасць”, “турыстычныя паслугі” і інш. Класіфікацыя турызму па тыпах, відах і формах. Унутраны, уязны і выязны турызм. Класіфікацыя турызма зыходзячы з характара фінансавання. Функцыянальная класіфікацыя турызму. Паняцце “міжнароднага”, “нацыянальнага” турызму. Сучасныя тэндэнцыі развіцця турызму.

Тэма 3. Культурныя і сацыяльныя аспекты турызму

Турызм як з’ява грамадскага жыцця. Турызм і іншыя галіны ведаў. Уплыў сацыядэмаграфічных змен на развіццё турызму. Знешнія фактары, якія вызначаюць турыстычную актыўнасць. Геаграфічнае месцапалажэнне, наяўнасць турыстычных аб’ектаў, бяспечнасць для турыстаў, развіццё інфраструктуры і г.д. Эканамічныя і палітычныя фактары развіцця турызму. Састарэнне насельніцтва. Павышэнне сямейнага даходу. Пазітыўныя і негатыўныя аспекты развіцця турызму.

Тэма 4. Матывацыя ў турызме. Тыпалогія турыстаў

Матывацыйныя аспекты ў турызме. Аб’ектыўныя і суб’ектыўныя прычыны і матывы падарожжаў. Асноўныя патрабаванні турыста да тура. Паняцці “турыст”, “вандроўка”, “наведвальнік”, “экскурсант”. Сусветная турыстычная арганізацыя і яе роля ў статыстыцы і вывучэнні развіцця міжнароднага турызму. Катэгорыі вандроўнікаў, якія не адносяцца да катэгорыі турыстаў. Віды турыстаў. Арганізаваны масавы турыст, індывідуальны турыст, турыст-даследчык, турыст-вандроўнік. Катэгорыі турыстаў. Класіфікацыя тыпаў турыстаў Г. Гана. Класіфікацыя ў залежнасці ад стылю жыцця і патрэбаў турыстаў.

Тэма 5. Спецыфіка і склад турыстычнай індустрыі

Суб'ект і аб'ект турызму. Турыстычны рэгіён. Турыстычная дэстынацыя. Турыстычныя прадпрыемствы. Дзейнасць тураператараў і турыстычных агенцтваў. Буйнейшыя турыстычныя агенцтвы і кампаніі Беларусі. Турыстычныя арганізацыі. Паслугі ў размяшчэнні, харчаванні і перамяшчэнні турыстаў. Асноўныя, спецыяльныя і дадатковыя патрэбы турыстаў падчас падарожжа.

Тэма 6. Экалагічны турызм

Традыцыйныя і спецыяльныя віды турызму. Перадумовы зараджэння экалагічнага турызму. Віды экалагічнага турызму. Уздзеянне турызму на прыродныя рэсурсы. Буйнейшыя нацыянальныя паркі, запаведнікі і заказнікі ў свеце і Беларусі. Прыродная спадчына ЮНЕСКА. Перспектывы развіцця экалагічнага турызму ў Беларусі. “Зялёныя маршруты”. БГА “Отдых в деревне”. Умовы размяшчэння: гатэлі, матэлі, эка-гатэлі, пансіянаты, курорты, кэмпінгі. Развіццё і перспектывы агратурызму.

Тэма 7. Культурна-пазнавальны і круізны турызм

Характарыстыка культурна-пазнавальнага турызму. Асноўныя рэгіёны развіцця культурна-пазнавальнага турызму ў свеце. Стацыянарныя і маршрутазаваныя туры. Самадзейныя турыстычныя паездкі. Культурна-гістарычныя аб'екты, унесеныя ў спіс Сусветнай спадчыны ЮНЕСКА. Культурна-гістарычныя аб'екты Беларусі. Турыстычна-экскурсійныя маршруты, прапанаваныя беларускімі турыстычнымі кампаніямі. Перспектывы развіцця культурна-пазнавальнага турызму на Беларусі.

Паняцце круізнага турызму. Віды караблёў, лайнераў, яхт і іх выкарыстанне ў турызме. Марскія і рачныя круізы. Найбольш папулярныя рэгіёны для развіцця круізнага турызму. Асаблівасці размяшчэння і прадастаўлення паслуг на барту караблёў.

Тэма 8. Падзейны турызм

Вызначэнне падзейнага турызму. Асаблівасці абслугоўвання турыстаў – удзельнікаў міжнародных і нацыянальных падзей. Сэрвіс і гасціннасць пры абслугоўванні вялікіх груп турыстаў. Міжнародныя і нацыянальныя культурныя фестывалі, спаборніцтвы, канцэрты, святы і г.д. Буйнейшыя тэатралізаваныя шоу (шэсці і карнавалы). Фестывалі кіно і тэатра ў свеце. Гастронамічныя фестывалі. Фестывалі музыкі і музычныя конкурсы ў свеце і Беларусі. Перспектывы падзейнага турызму.

Тэма 9. Рэлігійны і паломніцкі турызм

Вызначэнне і разнавіднасці рэлігійнага турызму. Паломніцкі турызм. Віды і асаблівасці паломніцтва. Рэлігійны турызм экскурсійна-пазнавальнай накіраванасці. Азначэнне паняццяў “культавы цэнтр” і “рэлігійны цэнтр”. Тыпалогія сучасных рэлігій і іх цэнтраў. Сусветныя рэгіёны і месцы для паломнікаў. Папулярныя месцы і аб’екты для развіцця рэлігійнага і паломніцкага турызму ў Беларусі. Асаблівасці турыстычнай дзейнасці пры абслугоўванні рэлігійных турыстаў і паломнікаў.

Тэма 10. Дзелавы турызм

Геаграфія бізнес-паездак. Дзелавыя паездкі ў Еўропе і свеце. Найбольш буйныя падзеі, якія прывабліваюць да ўдзелу афіцыйных прадстаўнікоў краін, прадпрыемстваў і прадпрыемальнікаў. Даследчыцкі турызм. Кангрэсна-выставачны турызм. Арганізацыя групавых бізнес-паездак. Навуковы турызм. Інтэнсіў-турызм. Дыпламатычны турызм. Умовы развіцця дзелавога турызму. Патрабаванні да размяшчэння і харчавання бізнес-турыстаў. Гатэлі – бізнес-цэнтры.

Тэма 11. Лячэбны, курортны і рэкрэацыйны турызм

Курорталогія як навука. Зараджэнне і развіццё курортаў. Санаторна-курортныя цэнтры. Патрабаванні, прад’яўляемыя да курортаў. Курорты і іх тыпалогія. Бальнеалагічныя, бальнеакліматычныя, бальнеагразевыя, гразевыя, кліматакумысалячэбныя, кліматычныя курорты (прыморскія кліматычныя і горныя кліматычныя курорты). Асноўныя рэгіёны размяшчэння курортаў у Еўропе. Дадатковыя паслугі і сэрвіс на курортах. Спа-курорты. Марскія курорты. Індустрыя гасціннасці і сэрвісу на курортных зонах. “Турыстычная ізаляцыя”. Папулярныя марскія курорты ў свеце. Перспектывы развіцця санаторных курортаў, здраўніц Беларусі.

Тэма 13. Экстрэмальны, гарналыжны і спартыўны турызм

Рост цікавасці да незвычайных відаў турызму. Паняцце аб экстрэмальным турызме. Водныя, наземныя, горныя, паветраныя віды экстрэмальнага турызму. Экзатычныя віды экстрэмальнага турызму: джайла-турызм, пурызм (наведванне трушчоб з турыстычнымі мэтамі), “цёмны турызм” (турызм катастроф), таймшэр і інш. Маральна-этычны бок некаторых відаў турызму.

Гісторыя развіцця гарналыжнага турызму. Папулярныя сусветныя гарналыжныя курорты. Асаблівасці размяшчэння турыстаў і прадастаўленне паслуг на гарналыжных курортах. Асаблівасці клімату, неабходнага для

арганізацыі гарналыжнага курорта. Гарналыжны курорт як цэнтр развіцця спартыўнага і экстрэмальнага турызму.

Галоўныя спартыўныя падзеі і спартыўны турызм. Актыўны і пасіўны спартыўны турызм. Буйнейшыя спартыўныя спаборніцтвы. Сэрвіс і гасціннасць пры абслугоўванні спартыўных турыстаў.

Тэма 14. Міжнародныя турыстычныя арганізацыі

Класіфікацыя турыстычных арганізацый. Прыкметы турыстычных арганізацый. Сусветныя турыстычныя арганізацыі і напрамкі іх дзейнасці. Міжнародная асацыяцыя паветранага транспарту. Карпарацыя пасажырскіх паслуг. Арганізацыя эканамічнага супрацоўніцтва і развіцця. Азіяцка-Ціхаакіянская турыстычная асацыяцыя. Нацыянальныя і рэгіянальныя арганізацыі. Расійскі саюз туріндустрыі. Расійская гатэльная асацыяцыя. Нацыянальнае агенцтва па турызме Беларусі. Узаемадзеянне беларускіх турыстычных арганізацый з арганізацыямі свету.

Тэма 15. Інавацыі ў турыстычнай індустрыі

Паняцце аб інавацыях і іх ролі ў турыстычнай дзейнасці. Інавацыі ў транспартным забеспячэнні. Інавацыі ў гасцінічным бізнесе і сферы абслугоўвання. Інфармацыйныя тэхналогіі і іх роля ў развіцці турыстычнай дзейнасці. Сістэмы інтэрнэт-браніравання і іх выкарыстанне ў турызме. Турыстычны прадукт як інавацыя.

Тэма 16. Турыстычная індустрыя Беларусі

Турыстычная індустрыя Беларусі і яе роля ў развіцці міжнароднага турызму. Буйнейшыя тураператары і турыстычныя агенцтвы Беларусі. Супрацоўніцтва з міжнароднымі турыстычнымі кампаніямі. Перспектыўныя напрамкі развіцця турызму ў Беларусі. Транспартнае забеспячэнне, гатэльны бізнес, экскурсійныя паслугі і інш. Перспектывы развіцця рэгіянальнага турызму.

3. ПРАКТЫЧНЫ РАЗДЗЕЛ

3.1 Тэматыка семінарскіх заняткаў

Семінарскія заняткі разлічаны на набыццё практычных ведаў па адпаведнаму курсу.

Пры падрыхтоўцы неабходна карыстацца як асноўнай так і дадатковай літаратурай, рабіць неабходныя нататкі, імкнуцца да сварэння пэўных абагульненняў на падставе набытага фактычнага матэрыялу.

Форма выканання работы – напісанне рэферату, выкананне пісьмовых заданняў па асобных раздзелах дысцыпліны, вусны адказ у выглядзе паведамлення, гутарка па тэме, удзел у калоквіуме, творчыя заданні ў ходзе самастойнай кіруемай работы студэнтаў (стварэнне электронных прэзентацый і інш.).

Семінар 1. Асноўныя паняцці. Класіфікацыя турызму

Семінарскія заняткі па тэме прадугледжваюць падрыхтоўку і абмеркаванне паведамленняў па наступных пытаннях:

1. Асноўныя паняцці.
2. Класіфікацыя турызму.
3. Структура турызму. Фактары развіцця турызму.
4. Сучасныя тэндэнцыі развіцця турызму.

Літаратура:

1. Биржаков, М.Б. Введение в туризм / М.Б. Биржаков. - М., СПб.: Невский Фонд: Герда, 2007. - 576 с.
2. Квартальнов, В.А. Теория и практика туризма: Учеб. для вузов турист. профиля / В.А.Квартальнов. - М.: Финансы и статистика, 2003. - 670 с.
3. Кусков, А.С., Джаладян Ю.А. Основы туризма / А. С. Кусков, Ю.А. Джаладян. - Москва: КноРус, 2008. - 387 с.

Семінар 2. Матывацыя ў турызме. Тыпалогія турыстаў

Семінарскія заняткі па тэме прадугледжваюць падрыхтоўку і абмеркаванне паведамленняў па наступных пытаннях:

1. Турыст як катэгорыя людзей сучаснага грамадства.
2. Паняцці “турыст”, “вандроўка”, “наведвальнік”, “экскурсант”.
3. Тыпалогія турыстаў.

4. Матывацыя для выбару турыстычнага прадукту. Аб'ектыўныя і суб'ектыўныя прычыны і матывы падарожжаў.

5. Сусветная турыстычная арганізацыя і яе роля ў статыстыцы і вывучэнні развіцця міжнароднага турызму.

Літаратура:

1. Биржаков, М.Б. Введение в туризм / М.Б. Биржаков. - М., СПб.: Невский Фонд: Герда, 2007. - 576 с.

2. Туризм как вид деятельности / И.В.Зорин и др.. - Москва: Финансы и статистика, 2005. - 286 с.

3. Зорин, И. В. Энциклопедия туризма / И.В.Зорин, В.А.Квартальнов. - М.: Финансы и статистика, 2004. - 364 с.

4. Кусков, А.С., Джаладян Ю.А. Основы туризма / А. С. Кусков, Ю.А. Джаладян. - Москва: КноРус, 2008. - 387 с.

Семінар 3. Спецыфіка і склад турыстычнай індустрыі

Семінарскія заняткі па тэме прадугледжваюць падрыхтоўку і абмеркаванне паведамленняў па наступных пытаннях:

1. Суб'ект і аб'ект турызму.

2. Турыстычны рэгіён і турыстычная дэстынацыя.

3. Турыстычныя прадпрыемствы. Дзейнасць тураператараў і турыстычных агенцтваў.

4. Буйнейшыя тураператары і турагенцтвы на турыстычным рынку Беларусі.

5. Паслугі ў размяшчэнні, харчаванні і перамяшчэнні турыстаў.

6. Асноўныя, спецыяльныя і дадатковыя патрэбы турыстаў падчас падарожжа. Спосабы іх забеспячэння.

Літаратура:

1. Зорин, И. В. Энциклопедия туризма / И.В.Зорин, В.А.Квартальнов. - М.: Финансы и статистика, 2004. - 364 с.

2. Туризм в Беларуси / Л.М.Гайдукевич, А.И.Тарасенок, Д.Г.Решетников, Н.И.Полешук; Бел. гос. ун-т, Фак. междунар. отношений, Каф. междунар. туризма. – Минск : БГУ, 2001. – 131 с.

3. Туристская энциклопедия Беларуси / З.Я. Андриевская и др.– Минск: Беларус. Энцык., 2007. – 647 с.

4. Туристские регионы Беларуси / З.Я. Андриевская и др.–Минск: Беларус. Энцык., 2008. – 600 с.

Семінар 4, 5. Экалагічны турызм. Культурна-пазнавальны і круізны турызм

Семінарскія заняткі прадугледжваюць падрыхтоўку студэнтамі і абмеркаванне ў групе мультымедыйных прэзентацый. На аснове інтэрнэт-крыніц студэнтам прапаноўваецца прадставіць канкрэтныя праекты, рэалізаваныя ў сферы экалагічнага, культурна-пазнавальнага і круізнага турызма.

Альтэрнатыўны варыянт - распацоўка і прадстаўленне новых маршрутаў па азначаных тэмах.

Семінар 6. Падзейны турызм

Семінарскія заняткі прадугледжваюць падрыхтоўку студэнтамі і абмеркаванне ў групе мультымедыйных прэзентацый. На аснове інтэрнэт-крыніц студэнтам прапаноўваецца прадставіць канкрэтныя праекты рэалізуемыя ў свеце і Беларусі ў сферы падзейнага турызма.

Альтэрнатыўны варыянт - распацоўка і прадстаўленне новых маршрутаў па азначанай тэме.

Семінар 7. Рэлігійны і паломніцкі турызм

Семінарскія заняткі па тэме прадугледжваюць падрыхтоўку і абмеркаванне паведамленняў па наступных пытаннях:

1. Вызначэнне і разнавіднасці рэлігійнага турызму.
2. Паломніцкі турызм. Віды і асаблівасці паломніцтва.
3. Сусветныя рэгіёны і месцы для паломнікаў розных веравызнанняў.
4. Папулярныя месцы і аб'екты для развіцця рэлігійнага і паломніцкага турызму ў Беларусі.
5. Асаблівасці турыстычнай дзейнасці пры абслугоўванні рэлігійных турыстаў і паломнікаў.

Літаратура:

1. Кулагина, Е.В. Виды туризма / Е. В. Кулагина. – Омск: ОГИС, 2001. – 60 с.
2. Кусков, А.С. Основы туризма / А.С. Кусков, Ю.А. Джаладян. – Москва: КноРус, 2008. – 387с.
3. Религиозный туризм: учебное пособие по специальности “Социально-культурный сервис и туризм”/ Т.Т. Христов. – Москва: Академия, 2007. – 286 с.

4. Туризм в Беларусі / Л.М.Гайдукевич, А.И.Тарасенок, Д.Г.Решетников, Н.И.Полещук; Бел. гос. ун-т, Фак. междунар. отношений, Каф. междунар. туризма. – Мінск : БГУ, 2001. – 131 с.

Семінар 8, 9. Інавацыі ў турыстычнай індустрыі. Турыстычная індустрыя Беларусі

Семінарскія заняткі па тэме прадугледжваюць падрыхтоўку і абмеркаванне паведамленняў па наступных пытаннях:

1. Паняцце аб інавацыях і іх ролі ў турыстычнай дзейнасці.
2. Інавацыі ў транспартным забеспячэнні. Інавацыі ў гасцінічным бізнесе і сферы абслугоўвання.
3. Інфармацыйныя тэхналогіі і іх роляў развіцці турыстычнай дзейнасці. Сістэмы інтэрнэт-браніравання і іх выкарыстанне ў турызме.
4. Турыстычны прадукт як інавацыя.
5. Турыстычная індустрыя Беларусі: сучасны стан.
6. Перспектыўныя напрамкі развіцця турызму ў Беларусі.

Літаратура:

1. Зорин, И. В. Энциклопедия туризма / И.В.Зорин, В.А.Квартальнов. - М.: Финансы и статистика, 2004. - 364 с.
2. Кусков, А.С. Основы туризма / А.С. Кусков, Ю.А. Джаладян. – Москва:КноРус, 2008. – 387с.
3. Туризм в Беларусі / Л.М.Гайдукевич, А.И.Тарасенок, Д.Г.Решетников, Н.И.Полещук; Бел. гос. ун-т, Фак. междунар. отношений, Каф. междунар. туризма. – Мінск : БГУ, 2001. – 131 с.

4. РАЗДЗЕЛ КАНТРОЛЯ ВЕДАЎ

4.1 Заданні да самастойнай работы студэнтаў

Пералік сродкаў дыягностыкі вынікаў вучэбнай дзейнасці студэнтаў. Арганізацыя самастойнай работы студэнтаў прадугледжвае падрыхтоўку студэнтамі індывідуальных і групавых праектаў адносна пытанняў сучасных тэндэнцый развіцця турыстычнай дзейнасці.

Для дыягностыкі кампетэнцыі студэнтаў прадугледжваецца выкарыстанне наступных сродкаў работы:

- вуснае апытанне па асобных раздзелах;
- пісьмовыя заданні па асобных раздзелах дысцыпліны;
- выступленні студэнтаў на семінарскіх занятках па самастойна падрыхтаваных тэмах;
- падрыхтоўка і абарона ўласных праектаў.
- выніковая ацэнка кампетэнцыі прадугледжвае правядзенне экзамена.

Метадычныя рэкамендацыі па арганізацыі самастойнай работы студэнтаў. Самастойная работа студэнтаў накіравана на:

- фарміраванне ўменняў па аналізу розных відаў інфармацыі;
- якаснае засваенне і сістэматызацыю атрыманых тэарэтычных ведаў;
- фарміраванне ўмення выкарыстоўваць атрыманыя веды ў рабоце устаноў турыстычнай сферы;
- замацаванне практычных уменняў студэнтаў;
- фарміраванне самастойнай думкі;
- развіццё навукова-даследчых навыкаў.

Кантроль самастойнай работы студэнтаў здзейсняецца шляхам:

- напісання студэнтамі рэфератаў заданняў па асобных раздзелах курса;
- пісьмовага аналітычнага абзору дадатковых крыніц і літаратуры.

Пытанні да экзамена

1. Базавыя паняцці ў турызме
2. Асаблівасці турызму як аб'екта сацыяльных паслуг
3. Віды турызму і іх характарыстыка
4. Асноўныя заканадаўчыя дакументы ў турыстычнай дзейнасці
5. Сутнасць паняцця “турызм”. Міжнародны турызм
6. Турызм і іншыя галіны ведаў і грамадскай дзейнасці
7. Сучасны стан і тэндэнцыі міжнароднага турызму

8. Перспективы развіцця міжнароднага турызму Географические факторы развіцця турызма
9. Турыстычная індустрыя як сацыяльная з’ява
10. Структура турызму. Фактары развіцця турызму
11. Палітычныя, сацыяльныя фактары развіцця турызму
12. Эканамічныя фактары развіцця турызму
13. Станоўчыя і адмоўныя аспекты турыстычнай дзейнасці
14. Тыпалогія турыстаў. Фактары і матывацыя падарожжаў
15. Асноўныя, дадатковыя і спецыяльныя запатрабаванні турыстаў
16. Асаблівасці абслугоўвання і арганізацыі тура для розных катэгорый турыстаў
17. Турыстычны прадукт. Этапы яго стварэння і рэалізацыі
18. Матывацыя для выбару турыстычнага прадукта
19. Асноўныя фактары турыстычнай матывацыі
20. Клімата-геаграфічныя асаблівасці размеркавання турызму
21. Спецыяльныя віды турызму. Новыя кірункі ў турызме
22. Дзелавы і кангрэсны турызм
23. Рэлігійны і паломніцкі турызм. Асноўная характарыстыка
24. Экалагічны турызм і ўмовы яго развіцця
25. Лячэбна-аздараўленчы турызм, асаблівасці яго развіцця на сучасным этапе
26. Падзейны турызм. Асноўныя падзеі сусветнага і нацыянальнага маштаба
27. Эстрымальны турызм як папулярная форма адпачынку
28. Культурна-пазнавальны турызм. Асноўныя аб’екты паказу
29. Круізны і горналыжны турызм. Асаблівасці і ўмовы сучаснага развіцця
30. Спартыўны турызм. Асноўныя кірункі і фактары развіцця
31. Адукацыйны турызм. Кірункі і асаблівасці
32. Экзатычныя віды турызму
33. Рэкрэацыйны і псіхалагічны турызм
34. Міжнародныя турыстычныя арганізацыі
35. Інавацыйная дзейнасць у транспартнай індустрыі
36. Інавацыйная дзейнасць у гатэльным бізнэсе
37. Інавацыйная дзейнасць у інфармацыйных тэхналогіях турызму
38. Аб’екты турыстычнага паказу ў свеце і Беларусі
39. Перспектыўныя кірункі турызму ў Беларусі
40. Турыстычны патэнцыял Беларусі

5. ДАПАМОЖНЫ РАЗДЗЕЛ

5.1 Тэматычны план

Раздзелы і тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін		
	Усяго	Лекцыі	Семінары
Тэма 1 Уводзіны. Прадмет і змест курса	2	2	
Тэма 2 Асноўныя паняцці. Класіфікацыя турызму	4	2	2
Тэма 3 Культурныя і сацыяльныя аспекты турызму	2	2	
Тэма 4 Матывацыя ў турызме. Тыпалогія турыстаў	4	2	2
Тэма 5 Спецыфіка і склад турыстычнай індустрыі	4	2	2
Тэма 6 Экалагічны турызм	4	2	2
Тэма 7 Культурна-пазнавальны і круізны турызм	4	2	2
Тэма 8 Падзейны турызм	4	2	2
Тэма 9 Рэлігійны і паломніцкі турызм	4	2	2
Тэма 10 Дзелавы турызм	2	2	
Тэма 11 Лячэбны, рэкрэацыйны і курортны турызм	2	2	
Тэма 12 Экстрэмальны, гарналыжны і спартыўны турызм	4	4	
Тэма 13 Міжнародныя турыстычныя арганізацыі	2	2	
Тэма 14 Інавацыі ў турыстычнай індустрыі	6	4	2
Тэма 15 Турыстычная індустрыя Беларусі	6	4	2
Разам...	54	36	18

5.2 Асноўная літаратура

1. Бабкин, А.В. Специальные виды туризма: учебное пособие / А.В. Бабкин. – Ростов н/Д: Феникс, 2008. – 252 с.
2. Биржаков, М.Б. Введение в туризм/ М.Б. Биржаков. – М., СПб.: Невский Фонд: Герда, 2007. – 576 с.
3. Закон Республики Беларусь "О туризме": [От 25 нояб. 1999 г.: Принят Палатой представителей 10 нояб. 1999 г.: Одобр. Советом Респ. 18

нояб. 1999 г. - Мн. : Право и экономика, 2004. - 14, [1] с. - (Серия "Белорусское законодательство").

4. Квартальнов, В.А. Теория и практика туризма: Учеб. для вузов турист. профиля / В.А.Квартальнов. – М.: Финансы и статистика, 2003. – 670 с.

5. Кулагина, Е.В. Виды туризма / Е. В. Кулагина. – Омск: ОГИС, 2001. – 60 с.

6. Кусков, А.С. Основы туризма / А.С. Кусков, Ю.А. Джаладян. – Москва: КноРус, 2008. – 387с.

7. Организация туризма : учебное пособие для студентов вузов / под ред. А. П. Дуровича. - 3-е изд., стер. - Минск : Новое знание, 2006. - 639 с.

8. Туризм в Беларуси / Л.М.Гайдукевич, А.И.Тарасенок, Д.Г.Решетников, Н.И.Полещук; Бел. гос. ун-т, Фак. междунар. отношений, Каф. междунар. туризма. – Минск : БГУ, 2001. – 131 с.

9. Туристская энциклопедия Беларуси / З.Я. Андриевская и др.– Минск: Беларус. Энцык., 2007. – 647 с.

5.3 Дадатковая літаратура

1. Александрова, А.Ю. Международный туризм / А.Ю.Александрова. – М.: Аспект пресс, 2004. – 463с.

2. Борушак, М. Стратегия развития туристского региона: теория, методология, практика / М. Борушак. – Минск : Бел. гос. экон. ун-т, 2002. – 165 с.

3. Гайдукевич, Л. М. Культурный туризм: теория и практика / Л.М. Гайдукевич. – Минск : "Четыре четверти", 2013. – 192 с.

4. Гайдукевич, Л.М. Туристическая политика Республики Беларусь на современном этапе // Веснік Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта. Сер. 3, Гісторыя. Філасофія. Паліталогія. Сацыялогія. Эканоміка. Права. - 2011. - № 3. - С. 122-128.

5. Детский туризм и краеведение в Беларуси (История в фактах, событиях, людях) / автор-сост. С. С. Митрахович. - Минск : [б. и.], 2003. - 103 с.

6. Зорин, И.В. Туризм как вид деятельности / И.В.Зорин и др. – Москва: Финансы и статистика, 2005. – 286 с.

7. Зорин, И.В. Энциклопедия туризма / И.В.Зорин, В.А. Квартальнов. – М. : Финансы и статистика, 2004. – 364 с.

8. Религиозный туризм: учебное пособие по специальности "Социально-культурный сервис и туризм" / Т.Т. Христов. – Москва: Академия, 2007. – 286 с.

9. Седова, Н.А. Культурно-просветительный туризм / Н.А.Седова. – М.: Совет. спорт, 2003. – 96 с.

10. Самусік, А.Ф. Помнікі гісторыі і культуры Беларусі : вучэб.дапам. / А.Ф. Самусік. – Мінск : Экоперспектыва, 2013. – 367 с.
11. Тарасенок, А.И. Экологический туризм и рекреационное природопользование в Беларуси: учеб.-метод. пособие / А.И. Тарасенок. – Минск: ЕГУ, 2003. – 120 с.
12. Туристские регионы Беларуси / З.Я. Андриевская и др.–Минск: Беларус. Энцык., 2008. – 600 с.
13. Уваров, В.Д. Международные туристские организации: Справочник. – М., 1990. – 288 с.
14. Храбовченко, В.В. Экологический туризм: учеб.-метод. пособие / В.В. Храбовченко.– М.: Финансы и статистика, 2007. – 208 с.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ